

۲۰۱۴/۰۸/۲۲

نظر محمد مطمئن

د طالبانو د سولې استازي په کابل کې

دا خبره نو اوس ځينو نا خبره افغانانو ته په يقين بدله شوې چې د طالبانو له استازو سره د افغان حکومت بېلابېلې کړۍ او د سولې شورا په نږدې تماس کې ده.

د سولې شورا ځينې غړي ځينو مهمو سفارتونو ته ورغلي، سفيرانو ته يې ويلې چې زموږ د سولې هڅې نتيجې ته بيخي ډيرې نږدې شوې، د طالبانو د رهبري شورا، د طالبانو دمشرانو او قطر دفتر سره مو اړيکې ټينگې کړي، خبرې بڼې پر مخ روانې دي، موږ د خبرو د غزیدو او پایلې له پاره بودیجې ته اړتیا لرو، د سفير سره تر خبرو وروسته د نورو پيسو د غوښتلو پروپوزل هم د سفير پرميز ورته کيږدي.

کرزی صاحب د خپلو پلويانو په خوله مهمو سفارتونو ته پېغام ورکوي چې طالبان په کرزي اعتماد او باور لري، کرزي د طالبانو بنديان خلاص کړل اوس اعتماد جوړونه شوي، د کرزي خبرې د طالبانو له مشرانو او په ځانگړې ډول قطر دفتر سره ډيرې مثبتې روانې دي، د قطر دفتر د کرزي خبرې مني او انتظار دي چې که کرزی په واک کې پاتې کيږي طالبان به هم په حکومت کې شاملیږي.

ډاکټر اشرف غني او پلويان يې وايي چې نه يواځې د قطر دفتر بلکه د طالبانو له مشر ملامحمد عمر آخند سره يې هم اړيکه ټينگه شوې، او د طالبانو د رهبري شورا کسان خو يې وار له مخه په اعتماد کې اخستي دي.

د کرزي او سولې شورا د ځينو غړو خبرې هغه وخت گرمې شوي چې د پاکستان د فشارونو له امله د طالبانو د ځينو غړو بې وسلې کورنيو چې مخکې هم په سياست او نظامي برخه کې فعال نه و، د دې پرځای چې د پاکستان زندان ته ولويږي بڼه يې وگڼله چې خپل هيواد ته راشي، که بندي کيږي او يا بيا د هيواد څخه بل ځای ته وتلو چانس او لاره پيدا کړي، همدې ته يې ترجيح ورکړه، د ببرک خدران تاريخ يې يوځل بيا راژوندی کړ، افغانان که خپلو منځو کې يو بل وژني خو د سختې په وخت کې بيا هرڅه هير او يو ډبل ننگه کوي.

اکرم خېلوک د سرحدونو او قبايلو چارو وزير هم په ناستو او مجلسونو کې وايي چې د طالب مشرانو کورنۍ په افغانستان کې دي، هغوی سره موږ اړيکه لرو يو پر بل اعتماد لرو، مگر اصل خبرې څخه بهرنيان او په کور دننه ډيری افغانان نه دی خبر چې د پاکستان د فشار له امله يوه کورنۍ په شپه کې افغانستان ته راځي، د خپلو قريبيانو ځای ته ځان رسوي، بند مني، مرگ مني، او داتمه هم لري چې ممکن د پښتني غرور له مخې له موږ سره افغان چارواکي بد وضعيت ونه کړي، همداسې وشول، هغوی ډير ژر بيرته له افغانستان څخه وتل. مگر د سولې ترنامه لاندې خلک يې اوس له همدې سياسي مجبوريت څخه گټه پورته کوي او د پيسو اخستلو پروپوزلونه د بهرنيو هيوادونو سفيرانو ته وړاندې کوي.

نړيواله ټولنه په تېرو کلونو کې څو ځله د افغان چارواکو او ځينو هيوادونو له خوا وغولول شوه، د طالبانو په نوم يې ډيرې پيسې او پروژې درواغ شوې، او ځينو افغانانو خو دهمدغو جعلې د سولې د استازو له کبله خپل سرونه پکې وبايلل. اوسمهال چې هيواد له يو خورا بد کرکيچن حالت سره مخ دی، د طالبانو، اسلامي حزب او افغان حکومت دروغجن د سولې استازي دومره زيات شوي، چې هر ځای پر دې بحث کيږي سوله ډيره نږدې شوې، اسلامي حزب خو پرته له شکه راځي، طالبانو هم سر بنورولې، که ډاکټر اشرف غني احمدزی ولسمشر شي نو ډير ژر به سوله هم وکړي. ځينې خلک چې د خبرو په اړه ژور فکر نه کوي، د ډاکټر اشرف غني له خولې دا خبره هم کوي، چې کله واک ته ورسېږي سمدستي به يو طرفه اوربند کوي، د طالبانو سياسي بنديان به ټول خوشي کوي، طالبان به په واک کې ورسره شريکوي، او د طالبانو له مشرانو سره به مخامخ خبرې کوي.

خپله غني وعده کړې چې درې مياشتې به په امنيتي ادارو (دفاع او داخله وزارت او ملي امنيت) کې بدلون نه راولي په خپل حال به پاتې وي، بيا به د کوم قوت له مخې غني يو طرفه اوربند کوي، بل داچې د افغانستان په اوسنيو شرايطو کې يو طرفه اوربند ډير ستونزمن دی، اصلاً شونې نه دی.

د سياسي بنديانو خلاصون اوسمهال هغه هم داسې ژر د غني تر وس پورته خبره ده، شمال ټلواله چې لا هم ځواکمنه ده او په راتلونکې حکومت کې به ځواکمن وي، هغوی به يې مخنيوی کوي، امريکا به هم د دغه کار سره موافقه ونه کړي.

د پاڼو شميره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکنې دليکنيزې بڼې پاڼوالې دليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

داچي غني احمدزی به په حکومت کې طالبان او اسلامي حزب ته ځای ورکوي، د ملي يووالي حکومت به جوړوي، د اسلامي حزب ډيری پخواني غړي ورسره عملاً شته، قطب الدين هلال، وحيدالله سباون، جمعه خان همدرد، قاضي امين وقاد او داسې نور...

ځيني شنونکي په دې باور دي چې د راتلونکي حکومت د طالبانو څخه هدف ممکن ملا معتصم آغا جان وي، هغه ته به ژمنه ورکول شوي وي يا به هڅول کيږي چې راتلونکي حکومت کې به د طالبانو په استازيتوب گډون کوي، ځيني سياسي مشران دا خبره هم کوي چې ملا معتصم آغا جان اوسمهال په کابل کې مېشت دي. ولي خپلواکو او آزادو رسنيو دغه خبره نه ده تاييد کړي.

ډاکټر غيرت بهير هم ويل کيږي چې کابل ته راغلي، د حکمتيار صاحب بل زوم همایون جرير هم په کابل کې دی، که راتلونکي حکومت وتوانيږي چې د حکمتيار اسلامي حزب په استازيتوب بهير او يا جرير، د طالبانو په استازيتوب ملا معتصم آغا جان په حکومت کې ورگډ کړي، نو غني بيا ځان ته حق ورکوي چې ووايي د ملي يووالي حکومت دی، ټولي ډلې پکې شته.

د سولې له پاره لاهم رېښتوني ژمنتيا نه ليدل کيږي، د سولې جعلې استازي او ډلې ايسته دورې گړځي، يا خو دې له پاره چې پيسې له دې لارې لاسته راوړي او يا ممکن د دې له پاره چې د خلکو په منځ کې دغه خبره ډيره تبليغ شي چې طالبان د کرزي او غني سره سولې ته حاضر شوي او راځي.

بل خوا د طالبانو اصل سرچينې بيا وايي چې کرزي يو لاسپوڅی واکمن ؤ د سولې د خپرو صلاحيت او واک يې نه درلود، راتلونکي حکومت چې د غني او عبدالله به وي، هغوی به هم خپلواکي او آزادي ونه لري، او دسولې د خپرو واک او صلاحيت به ونه لري، د طالبانو سرچينې وايي چې مور بايد تر ټولو لومړی د افغانستان د اشغال مسئله له امريکا سره ختمه کړو، افغان چارواکو ته د لاسپوڅو په سترگه گوري، وايي هغه وخت به د افغان لوري سره خبرې کوي کله چې د امريکا سره خبره يو طرفه کړي.

د سولې اړوند تر ټولو حياتي مسئله د امريکا او افغان حکومت تر منځ د امنيتي تړون لاسليک دی، د غني او عبدالله پلويان وايي چې کله يې مشر واک ته رسيدري سمدستي به امنيتي تړون لاسليک کيږي، معلوميږي چې راتلونکي حکومت هم حقيقي سولې ته ژمن نه دی.

زما په آند د سولې ټول په کور دننه او بهر هغه جريانونه چې د امتيازاتو اخستلو له پاره رامنځته شوي دوی هم په يوه خطا کې دي.

طالبان هم انسانان دي، د دې جامعي خلک دي، هغوی ډير متواضع او خاکساره خلک دي، که هر افغان او مسلمان سړی ورسره د ليدلو غوښتنه وکړي هغوی يې نه ردوي، مگر ځيني کسان چې له طالبانو سره د عادي ليدنو څخه هم ډرامه جوړوي، چې کابل يا بهر ته ولاړشي وايي چې له طالبانو سره ما د سولې خبرې کړي هغوی زموږ په منځگريوتوب خبرو ته حاضر دي.

د هر طالب سره ليدنه د سولې ډرامه له ځان سره لري، او د طالب له ليدنو څخه خلک ناسمه گټه پورته کوي، مور بايد په هغه چا باور وکړو چې هغوی عملاً د طالبانو د مشخصو سياسي استازو چې په قطر کې مېښت دي اړيکه ولري، يواځې اړيکه هم د سولې په معنی نه ده، طالبان په کوردننه خپلوان لري، د خپلو رېښه لري، که د يو چا د جوړ او ناجور پوښتنه کوي، يا ورسره په ليري پرتو سېمو او يا بهر کې په ميلمستيا کې په خپله خوښه او يا ناخبره ډول گډون کوي، ايا دا د دې معنی ده چې دوی د سولې له پاره چمتو دي؟ او دهمدغه ناستو خلکو منځگريوتوب مني؟ نه هيڅکله هم نه تر کومه چې زه معلومات لرم، داسې ډله او گروپ هم شته چې هغوی کولای شي د طالبانو او په کور دننه د سياسي ډلو او شخصيتونو تر منځ يواځې د پېغام رسولو او خبرو ته زمينه مساعد کولو توان لري، هغه ډله کرزي صاحب هم پېژني، شمال ټولاله او دواړه نوماندان يې هم پېژني، داچې دغه ډله د افغانستان د رېښتوني خپلواکي او رېښتوني سولې او امنيت له پاره کار کوي، په هيواد کې د بهرنيانو د شتون مخالفت کوي، له دې امله له همدغې حقيقي ډلې سره هم د سولې دښمنان ستونزه لري، تخريب کوي يې، ځکه چې د دوی د پيسو پروپوزولونه به بيا نه منل کيږي.

په دې هيله چې افغان سياسي ډلې او بهرنيان نور تش د سولې په شعار ځان او افغان ولس او نړيواله ټولنه ونه غولوي، د دې پرځای چې د سولې له پاره خنډونه جوړ کړي، ښه به وي چې په رېښتوني ډول د سولې له پاره لاس په کار شي، يو سوليز او امن افغانستان د نړۍ او سېمې په گټه دي، نا امن او له ستونزو ډک افغانستان د نړۍ او سېمې په زيان هم دي.

پای

د پاڼو شميره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلپکنی د لپکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ